Bijlage B Probleemanalyse intergenerationele armoede

Hebben we in Noordwijk een probleem met de overdracht van armoede van de ene generatie op de volgende?

Sterke aanwijzingen

Een definitief antwoord op de vraag naar het voorkomen van intergenerationele armoede in Noordwijk zou ook een intergenerationeel onderzoek vergen. Dat wil zeggen, het volgen van gezinnen op een minimuminkomen over een periode van tenminste 20 jaar. Dat is onderzoek is er niet.

Er is echter wel veel onderzoek naar de gevolgen van armoede op de ontwikkeling van kinderen en gezinnen. Hieruit blijkt dat kinderen uit arme gezinnen niet dezelfde kansen en hulpbronnen in het leven krijgen als andere kinderen. Deze ongelijke kansen uiten zich al heel vroeg in de ontwikkeling van het kind. Baby's van 4 maanden zijn vaker zwaarder, arme peuters hebben vaker een taalachterstand, arme tieners vaker psychosociale problemen.

Om hoeveel inwoners gaat het?

Dat hangt er van af hoe je er naar kijkt. Hieronder bekijken we vier invalshoeken:

a. **Kinderen**
   Intergenerationele armoede gaat primair over de ontwikkeling van kinderen. In 2019 ging het om 431 kinderen die in een huishouden opgroeien met een inkomen onder de 120% van het wettelijk sociaal minimum.[i]
b. **Huishoudens**
   Er kan ook gekeken worden naar het gezin waarin de kinderen opgroeien. Noordwijk kent zo'n 1.000 huishoudens met een inkomen onder de 120% van het wettelijk sociaal minimum. Van deze huishoudens heeft 43% een bijstandsuitkering en 20% een AOW-uitkering. 74% van de minima heeft minimaal 3 jaar of langer een minimum inkomen. 13% van de huishoudens bestaat uit een éénoudergezin.
c. **Schulden**
   Een laag inkomen is niet de enige graadmeter voor financiële stress in een huishouden. Ook schulden kunnen daarop van grote invloed zijn. Het percentage huishoudens met geregistreerde problematische schulden in Noordwijk schommelt rond de 5%.[ii]
d. **Onderliggende factoren**

Armoede heeft vaak meerdere oorzaken. Die onderliggende factoren – zoals laaggeletterdheid, onderwijsachterstanden, slechte gezondheid, woonomgeving et cetera – laten een grotere groep zien die een vergroot risico op armoede heeft.[iii]

Vergelijking landelijk gemiddelde

Armoede wordt vaak geassocieerd met grote steden problematiek. Ook is Noordwijk een relatief welvarende gemeente. De meest recente cijfers[iv] bevestigen dit en laten zien dat Noordwijk minder huishoudens kent met een voorziening in het sociaal domein dan het gemiddelde van Nederland. Minder huishoudens met een bijstandsuitkering, minder werkloosheid, minder huishoudens met een inkomen 4 jaar of langer tot lage-inkomensgrens en een hoger besteedbaar inkomen per huishouden.

Samenvatting

De problematiek in Noordwijk is gemiddeld kleiner dan het landelijke beeld. Toch kent Noordwijk zo'n 1.000 huishoudens die rondkomen met een minimum inkomen. Circa 1.788 huishoudens hebben risicovolle schulden, waarvan de schulden bij circa 1.013 huishoudens als problematisch aan te merken zijn. Van deze huishoudens is zowel landelijk als lokaal slechts een klein deel bekend bij de hulpverlening.

---

[i] Zie voor uitgebreidere cijfers de nota Volwaardig Deelnemen, bijlage 1 of het rapport KWIZ, Armoedemonitor 2019 Inkomenseffectrapportage en enquête gemeente Noordwijk.
[ii] Raad van Volksgezondheid & Samenleving, Van schuld naar schone lei (april 2022). Dit rapport geeft in het hoofdstuk "Risicovolle en problematische schulden; wat weten we?" een zeer heldere uitleg en statistische onderbouwing van deze problematiek.
[iii] Hecht, Gelijke kansen op gezondheid, factsheet Noordwijk (april 2022).
[iv] Zie de databank Noordwijk in Cijfers op de gemeentelijke website.